

Zera Shimshon

by Rabbi Shimshon Chaim Nachmani zt"l

Published Mantua 1778*

Chapter III: Lech Lecha (Gen. 12:1–17:27)

Essay 1. The death of Terah

מדרש רבה על פסוק "לך-לך", מה כתיב למעלה מן הענין "וימת תרח בחרן", אמר ר' יצחק אם לענין הספוד ועד עכשיו מתבקש לו עוד ששים וחמש שנים. אלא בתחלה אתה דורש שהרשעים בחייהם קרויים מתים, לפי שהיה אברהם אבינו מפקד ואמר אצא ויהיו מסללים בי שם שמים ויאמרו הנים אביו לעת זקנתו וקהל לו. אמר לו הקב"ה לך אני פוטרך מפיבוד אב נאם, ואין אני פוטר אחר מפיבוד אב נאם, ולא עוד אלא שאני מקדים מיתתו ליציאתך, בתחלה "וימת תרח בחרן" ואחר כך "ויאמר ה' ויאמר" עכ"ל.

Midrash Rabbah on the verse, “The L-rd said to Abram: ‘Go forth from your country, and your relatives, and your father’s house’ ”:¹

What is written prior to this matter? “Terah died in Haran.”² Rabbi Yitzchak said: If you follow the calculation [of years] until now, [Terah] still had an additional sixty-five years coming to him.³

Initially, [to explain this discrepancy], you expound that the wicked in their lifetimes are called “dead.” [Why does the Torah mention Terah at this time, if he was still alive?] Because our forefather Abraham was fearful, and he said: “If I leave, the Name of Heaven will be desecrated because of me, as people will say: ‘He abandoned his father and left him in his old age.’ ” The Holy One, Blessed be He, said to him: “I exempt you from honoring your father and mother, but I do not exempt anyone else from honoring their father and mother. Moreover, I am advancing [the report of] his death before your departure; first: ‘Terah died in Haran’ and then: ‘the Lord said to Abram, Go forth from your country.’ ”

- Gen. Rabbah 39:7

* English translation: Copyright © 2023 by Charles S. Stein. Additional essays at <https://www.zstorah.com>

¹ Gen. 12:1.

² Gen. 11:32.

³ The calculation will be explained later in this essay.

והוא תמונה דהלא תרח עובד עבודה זרה והמתחמם זה אברהם אינו חייב בכבודו. ולמה אמר לו לה אגני פוטרך ואין אגני פוטר אחר מכיבוד אב ואם, ונהלא בר מינן כל בן שאביו עובד עבודה זרה אינו חייב בכבודו. ועוד מה בצע שהכתוב הקדים מיתתו והוא דבר שהעין מקחיש, שהרי תרח פשוט אברהם היה בן שבעים שנה וחסיה מאתים וחמש שנים ואברהם כשיצא מבית אביו היה בן חמש ושבעים, נמצא לתרח מאה ארבעים וחמש שנים. ועוד מהו בתחלה אתה דורש וכו'.

This is strange, for wasn't Terah a worshipper of idolatry, and because of this Abraham was not obliged to honor him? Why did He say to him, "Go forth, I exempt you from honoring your father and mother, but I do not exempt anyone else from honoring their father and mother," for in any case, any son whose father is a worshipper of idolatry is not obliged to honor him?

Also, what is to be gained by Scripture first mentioning [Terah's] death before recording G-d's order for Abraham to leave? For this is something that the eye disproves, for when Abraham was born, Terah was 70 years old,⁴ and he lived 205 years,⁵ and Abraham when he went out from his father's house was 75 years old,⁶ so it's found that Terah was 145 years old at that time. Thus, Terah lived 60 years after Abraham left.⁷

Also, what is the meaning of "Initially, you expound that the wicked in their lifetimes are called 'dead'?"

וגיש לומר דכוננת המדרש היא כך, שלכאורה לפי פשט הפסוקים שכתב "וימת תרח בחרן" הרבה שנים קודם מיתתו ועוד צוה לאברהם בנו לעזוב את אביו כאילו היה כבר מת, יש לה לומר שהטעם לכל זה הוא מפני שהרשעים בחייהם קרויים מתים, אבל לפי האמת אינו כן, שאדרבא התחיל תרח לעשות תשובה מעט מעט כדכתיב "ויקח תרח את אברהם בנו . . . ויצאו אתם מאור פשדים" וכו', ואברהם היה מפתח לעזוב אותו פן יחזור לסורו.

It can be said that the intention of the Midrash is thus, that apparently there is a simple meaning of the verses that write, "And Terah died in Haran"—which was many years before his death—and also the verse that [G-d] commanded his son, Abraham, to leave his father, as if he had already died. It can be said that the reason for all this is because the wicked in their lives are called "dead."⁸

But the truth is that this is not [the reason in this case], for to the contrary, Terah started to repent slowly. As it is written, "Terah took his son Abram; his grandson Lot, the son of Haran; and his daughter-in-law Sarai, the wife of his son Abram, and they set out together from Ur of the Chaldeans for the land of Canaan; but when they had come as far as Haran, they settled there,"⁹ and Abraham was afraid to leave [Terah], lest he return to deviance.

⁴ Gen. 11:26.

⁵ Gen. 11:32.

⁶ Gen. 12:4.

⁷ There is a discrepancy, as the Midrash states that Terah died 65 years after Abraham's departure.

⁸ Berachot 18b.

⁹ Gen. 11:31.

וזהו, לפי שהיה אברהם אבינו מתפחד ואומר אצא ויהיו מחללים בי שם שמים, כלומר עכשיו שהוא מתחיל להיות מזומן להתחרט מעונותיו ולשוב בתשובה אני אתרחק ממנו. ואדרבא מן הדין היה להביאו עמי לארץ ישראל, שפושם שזכות ארץ ישראל תועיל לי להוליד בנים כך תועיל לו להתחרט לגמרי ולשוב בתשובה שלימה. ואמר לו הקב"ה לה אני פוטרך מפיבוד אב ואם לפי שפכר הבטחתי לה במראה בין הבתרים "ואתה תבוא אל-אבתיך בשלום", ופרש רש"י בפירו' שיעשה תרח תשובה. ואין צורך להולידו עמה לארץ ישראל ולא להתעכב אצלו עד שיתחרט לגמרי שבנדאי יתחרט מעצמו, אבל בן אחר שאביו עובד עבודה זרה ומתחיל להתחרט אין לו רשות להתרחק ממנו לפי שאין לו הבטחה זו.

That is, because our father Abraham was afraid and said I will leave and they will profane the name of Heaven on my account, as if to say, now that he has begun to be ready to repent of his sins and return in repentance, I am distancing myself from him. To the contrary, the right thing to do is to bring him with me to the Land of Israel, for just as the merit of the Land of Israel will benefit me to raise sons, it would similarly benefit him to fully repent and return in complete repentance. The Holy One, Blessed be He, said to him, "I exempt you from honoring your father and mother, because I have always promised you in the vision Between the Parts,"¹⁰ 'As for you, you shall go to your ancestors in peace; you shall be buried at a ripe old age,'¹¹ and Rashi explained, He announced to him that Terah had repented. Thus, there is no need to take him with you to the Land of Israel and to stay with him until he completely repents, for certainly he will repent on his own. But regarding another son whose father worships idolatry and begins to repent, he does not have permission to distance himself from him, because there is no such guarantee.

ואם תאמר עדיין לא היתה לו לאברהם הבטחה זו, שלא נאמרה לו אלא בברית בין הבתרים, משום הכי הוסיף ולא עוד אלא שאני מקדים מיתתו ליציאתו, שלפי מה שכתבו התוספות בפרק קמא דברכות (דף ז') מעשה בין הבתרים היה חמש שנים קודם פרשה זו של לך-לך, שפאו היה אברהם בן שבעים וחמש שנה, וכדי שיודעו הכל שאין מוקדם ומאוחר בתורה ונאמינו שמעשה של בין הבתרים היה קודם נסיעתו של אברהם, משום הכי הקדים לומר "וימת תרח בתרו", שזהו מופת חותם שאין מוקדם ומאוחר בתורה.

You may say, Abraham did not yet have this promise, which was only told to him at the Covenant Between the Parts. According to what the Tosafists wrote in the first chapter of Berachot (page 7b), the incident of the Covenant Between the Parts was five years before this parashah, for there Abraham was 75 years old.¹²

Thus, in order to inform everyone that there is no earlier or later in the Torah, i.e., it is not necessarily written in chronological order, and they should know that the incident of the Covenant Between the Parts was prior to the journey of Abraham, because of that, [Scripture] first mentioned "and Terah died in Haran." That is clear and decisive evidence that there is no earlier and later in the Torah.

¹⁰ Gen. 15:7-21.

¹¹ Gen. 15:15.

¹² Gen. 12:4.

ועוד יש לומר על ההיא שאני מקדים מיתתו ליציאתו, שלפי האמת הניא הכחשה במציאות, אלא הואיל דקיימא לן דכל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהנה ביה מקרי מיתה, כדאיתא בזוהר פרשת נשא (נף קל"ה ע"ב באדרא) ועיי"ש. אף כן מתחלה תרח הנה לן נאמנות ורינו גדול מאנשי דורו, שהיה מוכר להם צלמים. אבל לאחר שניצול אברהם מאור כשדים נחלש פחו ונפל וירד מגדולתו שלא היו עוד מאמינים לו ולא לצלמיו, ומעתה שפיר אמר קרא שמיד אחר מעשה של אור כשדים נקרא שמת תרח.

Also, it can be said regarding the fact that I advanced the report of his death before your departure, that the truth is that there was a denial of reality, for we understand from the math that Terah hadn't died at this time.

Rather, since we maintain that whenever there is a descent from a higher level to a lower level, it is considered to be like death, as is brought in the Zohar, parashat Nasso (page 135b in the Idara), and see there.¹³ But here, initially Terah had support and great profits from the people of his generation, for he would sell them idols. But after Abraham mocked the idols and then was rescued from the fiery furnace of Ur Kasdim,¹⁴ [Terah's] power was weakened and he fell and descended from his greatness, as no longer did he have people believing in him and in his idols. Now, with this understanding, it's fine that Scripture said immediately after the incident of Ur Kasdim that Terah was considered "dead."

* * *

¹³ Zohar, Idra Rabba, Naso 135b.

¹⁴ Rashi on Gen. 11:28.